Zrozumieć i radzić sobie z padaczką u psów

Vetura i Dr. Ilse Ertl • Ostatnia aktualizacja: 19. października 2026

Dr. Ilse Ertl

Artykuł ten powstał we współpracy z lekarką weterynarii dr Ilse Ertl. Od 20 lat prowadzi ona własną praktykę weterynaryjną specjalizującą się w małych zwierzętach w pobliżu Monachium i chętnie dzieli się swoją wiedzą z zainteresowanymi właścicielami psów.

Udostępnij wpis:

Krótki przegląd

1 Częstość występowania i obraz kliniczny
Padaczka u psów, której częstość występowania wynosi od 0,6 do 0,75%, jest najczęstszą przewlekłą chorobą neurologiczną. Około połowa przypadków to padaczka idiopatyczna, którą można leczyć, ale zazwyczaj nie da się jej wyleczyć.

2 Leczenie farmakologiczne
Fenobarbital, imepitoina i bromek potasu należą do standardowych leków przeciwpadaczkowych stosowanych w weterynarii. Około jedna trzecia przypadków padaczki idiopatycznej wykazuje niewystarczającą odpowiedź na leczenie, mimo zastosowania dwóch substancji czynnych.

3 Terapia wspomagająca
Dieta MCT jest uznawana za najlepiej udokumentowany środek wspomagający, nie zastępuje jednak leczenia farmakologicznego.

Jeśli Twój pies nagle upadnie, zacznie machać łapami i nie będzie reagował na bodźce, prawdopodobnie przeżyjesz jedną z najbardziej przerażających chwil, jakie mogą spotkać właściciela psa. W mojej praktyce regularnie spotykam zaniepokojonych właścicieli, których czworonogi po raz pierwszy doświadczyły napadu padaczkowego. Padaczka u psów to nawracające napady spowodowane nieprawidłowymi wyładowaniami elektrycznymi w mózgu. Z częstością występowania wynoszącą około 0,6–0,75 procent jest to najczęstsza przewlekła choroba neurologiczna u psów. W postaci idiopatycznej choroba ta jest co prawda zazwyczaj nieuleczalna, ale można ją skutecznie leczyć.

Spis treści

Chcesz przeczytać ten artykuł później? Pobierz artykuł w formacie PDF

Czym jest padaczka u psów i jak do niej dochodzi

Mózg Twojego psa funkcjonuje dzięki subtelnym sygnałom elektrycznym przekazywanym między miliardami komórek nerwowych. Aby system ten nie uległ przegrzaniu, konieczna jest równowaga między neuroprzekaźnikami pobudzającymi a hamującymi. Najważniejszym neuroprzekaźnikiem hamującym jest GABA, a najważniejszym pobudzającym – glutaminian. Gdy równowaga ta ulega zachwianiu, całe zespoły komórek nerwowych wyładowują się w sposób niekontrolowany i jednocześnie.

Skutkiem tego jest napad padaczkowy. Ważne jest rozróżnienie, ponieważ pojedynczy napad drgawkowy nie oznacza jeszcze padaczki. O padaczce u psów jako chorobie mówi się dopiero wtedy, gdy napady występują wielokrotnie. Niemniej jednak już po drugim napadzie należy zlecić badanie i rozpocząć leczenie.

Rozróżnienie między postaciami idiopatycznymi, strukturalnymi i reaktywnymi

Aby lepiej zrozumieć sposób leczenia Twojego psa, warto przyjrzeć się trzem podstawowym grupom przyczyn. W przypadku **padaczka idiopatyczna**, która stanowi około połowy wszystkich przypadków, mimo dokładnych badań nie udaje się ustalić konkretnej przyczyny. Zakłada się, że ma ona podłoże genetyczne, dlatego nazywana jest również padaczką pierwotną lub genetyczną. Psy dotknięte tą chorobą zazwyczaj zapadają na nią między pierwszym a piątym rokiem życia, a pomiędzy napadami nie wykazują żadnych objawów. Wspomniana częstość występowania napadów drgawkowych w populacji psów opiera się na badaniach epidemiologicznych.

padaczka strukturalna powstaje w wyniku wykrywalnych zmian w samym mózgu, na przykład w wyniku guza, przebytego urazu, stanów zapalnych, krwotoków lub wad rozwojowych. Leczenie tej padaczki wtórnej zależy od choroby podstawowej. Od **napadach reaktywnych** mówi się o tym natomiast w przypadku, gdy zdrowy mózg reaguje na zaburzenia zewnętrzne, na przykład na hipoglikemię, zaburzenia metaboliczne, niewydolność wątroby lub nerek, zaburzenia równowagi elektrolitowej lub zatrucie. Ściśle rzecz biorąc, nie są to przypadki padaczki, ponieważ mózg jest dotknięty tymi zaburzeniami dopiero wtórnie.

Predyspozycje rasowe i dostępne testy genetyczne

Padaczka idiopatyczna występuje znacznie częściej u niektórych ras. Dotyczy to między innymi border collie, owczarka australijskiego, beagle'a, berneńskiego psa pasterskiego, golden retrievera i rhodesian ridgebacka. Jednak choroba ta może dotknąć również psy mieszane. W przypadku poszczególnych ras i określonych postaci choroby, takich jak padaczka młodzieńcza u lagotto romagnolo, młodzieńcza padaczka miokloniczna u rhodesian ridgebacka czy padaczka Lafora (choroba metaboliczna), wyspecjalizowane laboratoria, takie jak Laboklin, oferują badania genetyczne. Ich wartość diagnostyczna jest jednak ograniczona. Każdy test obejmuje tylko jedną znaną mutację, a padaczka idiopatyczna jest zazwyczaj dziedziczona w sposób złożony. Niemniej jednak testy te stanowią cenne narzędzie w hodowli.

Rodzaje napadów i trzy fazy napadu

Nie każdy napad padaczkowy wygląda dramatycznie. Zasadniczo rozróżnia się napady ogniskowe od uogólnionych. W przypadku **napady ogniskowe** jeśli dotknięty jest tylko jeden obszar mózgu, objawy mają charakter miejscowy, na przykład w postaci drgań mięśni kończyny lub warg, prób łapania wyimaginowanych much, bezprzyczynowego szczekania lub potrząsania głową. Objawy te są często pomijane i czasami mylone z innymi nieprawidłowościami, takimi jak powtarzające się mlaskanie u psa pomyleny. W przypadku **napady uogólnione** Zaangażowane są obie półkule mózgu. Pies traci przytomność, upada, sztywnieje, wykazuje drgawki mięśniowe i ruchy przypominające wiosłowanie. Często towarzyszy temu obfite ślinienie się oraz niekontrolowane oddawanie moczu i kału.

Napad padaczkowy przebiega zazwyczaj w trzech fazach. W **Faza prodromalna**, który zaczyna się na kilka minut lub godzin wcześniej – wiele psów wydaje się niespokojnych, przywiązanych do właściciela lub wycofanych. Następnie pojawia się **właściwy atak**, który w przypadku napadów uogólnionych trwa zazwyczaj tylko jedną do dwóch minut. W następstwie tego **faza po napadzie** zwierzęta są wyczerpane, oszołomione i zdezorientowane. Niektóre z nich krążą niespokojnie, potykają się o przedmioty lub wykazują przejściowe zaburzenia widzenia. Powrót do normy może trwać od kilku minut do kilku godzin.

Diagnoza metodą wykluczenia, przebieg i koszty

Padaczka idiopatyczna jest diagnozą wykluczającą. Można ją postawić dopiero po wykluczeniu przyczyn strukturalnych i reaktywnych. Kryteria diagnostyczne Międzynarodowej Grupy Roboczej ds. Padaczki Weterynaryjnej (International Veterinary Epilepsy Task Force) (De Risio i in. 2015) określają w tym zakresie jasną ścieżkę diagnostyczną. Na początku należy przeprowadzić dokładny wywiad, a pomocne będzie przyniesienie nagrania wideo przedstawiającego napad. Następnie przeprowadza się badanie neurologiczne oraz badanie krwi w celu wykluczenia zaburzeń metabolicznych, niewydolności narządowej lub zatruć.

W przypadku postępujących objawów porażenia należy ponadto odróżnić je od schorzeń takich jak mielopatia zwyrodnieniowa lub jednym wypadnięcie krążka międzykręgowego celowe. Jeśli nadal istnieje podejrzenie choroby mózgu, konieczne jest wykonanie badań obrazowych, takich jak rezonans magnetyczny (MRI), a w razie potrzeby również badanie płynu mózgowo-rdzeniowego.

Badanie	Cel	Przybliżone koszty
Pełna morfologia krwi wraz z wynikami badań narządów	Wykluczyć przyczyny reaktywne	ok. 350–1 100 zł
Rezonans magnetyczny głowy (w znieczuleniu ogólnym)	Wykluczyć przyczyny strukturalne	ok. 4 300–8 500 zł
Badanie płynu mózgowo-rdzeniowego	Rozpoznawanie stanów zapalnych/infekcji	ok. 650–1 700 zł

Koszty wydają się wysokie, ale dokładna diagnoza pozwala uniknąć niewłaściwego leczenia i daje pewność co do rzeczywistej przyczyny.

Leczenie farmakologiczne fenobarbitalem, imepitoiną i bromkiem potasu

Leczenie lekami przeciwpadaczkowymi rozpoczyna się zazwyczaj wtedy, gdy pies ma więcej niż jeden napad co dwa miesiące lub więcej niż dwa napady w ciągu sześciu miesięcy, gdy wystąpiły napady klastrowe lub seryjne albo gdy napad miał szczególnie ciężki przebieg.

Standardowe leczenie weterynaryjne opiera się na trzech lekach przeciwpadaczkowych. **fenobarbital** jest to środek o najdłuższej historii stosowania i działa u większości psów. **Imepitoina** uważa się, że lek ten jest dobrze tolerowany i nie wymaga rutynowej kontroli stężenia w surowicy. Tabletki najlepiej podawać dwa razy dziennie w odstępie dwunastu godzin, na czczo. **bromek potasu** jest często stosowany jako lek uzupełniający. Realistycznie rzecz biorąc, u około dwóch trzecich psów udaje się osiągnąć dobrą kontrolę napadów, natomiast całkowite wyeliminowanie napadów zdarza się rzadziej. Dla wielu psów oznacza to konieczność przyjmowania leku przez całe życie.

Wirkstoff	Typowe zastosowanie	monitorowanie / działania niepożądane
fenobarbital	Leczenie pierwszego rzutu: około 2,5–3 mg/kg 2 razy dziennie; stężenie docelowe 20–40 µg/ml	Należy kontrolować stężenie w surowicy i parametry czynnościowe wątroby; przy stężeniu około 35 µg/ml wzrasta ryzyko hepatotoksyczności, początkowo objawiające się zmęczeniem, nadmiernym apetytem i zwiększonym pragnieniem
Imepitoina	Leczenie pierwszego rzutu w przypadku napadów uogólnionych, ok. 10–30 mg/kg 2 razy dziennie	Nie wymaga rutynowych badań krwi; dobrze tolerowany, sporadycznie może powodować zmęczenie lub niepokój
bromek potasu	Zazwyczaj terapia uzupełniająca; docelowe stężenie od 1 do 3 mg/ml	Należy monitorować stężenie w surowicy; możliwe podrażnienia przewodu pokarmowego, zmęczenie, zwiększony apetyt

Kontrola przebiegu terapii i bieżące monitorowanie wyników badań krwi

Po rozpoczęciu terapii ważne jest ścisłe monitorowanie. W przypadku fenobarbitalu i bromku potasu stężenie w surowicy określa się po raz pierwszy po około dwóch do trzech tygodniach, gdy tylko ustabilizuje się stężenie leku. W przypadku psów, u których leczenie jest dobrze wyregulowane, wystarczają następnie kontrole co sześć miesięcy. Oprócz stężenia substancji czynnej monitoruje się przede wszystkim parametry czynnościowe wątroby, ponieważ fenobarbital może obciążać wątrobę.

Gdy leki nie wystarczają: padaczka oporna na leczenie

Nie u każdego psa standardowa terapia pozwala osiągnąć zadowalające wyniki. Zgodnie z definicją IVETF o padaczce opornej na leczenie mówi się wtedy, gdy pomimo terapii co najmniej dwoma odpowiednio dawkowanymi lekami przeciwpadaczkowymi nie udaje się osiągnąć odpowiedniej kontroli napadów. Dotyczy to około jednej trzeciej przypadków padaczki idiopatycznej.

W takich przypadkach stosuje się kombinację substancji czynnych lub sięga po leki drugiej i trzeciej linii, takie jak lewetiracetam, zonisamid czy gabapentyna. Realistycznym celem często nie jest wówczas całkowite wyeliminowanie napadów, ale sprawienie, by każdy napad występował rzadziej, był krótszy i mniej nasilony, a także uniknięcie niebezpiecznych serii napadów lub stanu padaczkowego jako zagrożenia życia.

Metody wspomagające i medycynę naturalną w leczeniu padaczki opornej na terapię

Na wstępie najważniejsze: poniższe środki nie zastępują terapii lekami przeciwpadaczkowymi. Stanowią one jedynie uzupełnienie i należy je stosować wyłącznie po konsultacji z weterynarzem, zwłaszcza w przypadku padaczki idiopatycznej opornej na leczenie farmakologiczne. Wiele metod wydaje się obiecujących, ale dotychczasowe badania są wciąż ograniczone.

Dieta MCT jako najlepiej udokumentowana metoda żywieniowa

Dieta MCT, nazwana tak od trójglicerydów o średniej długości łańcucha, jest najlepiej zbadaną metodą żywieniową stosowaną jako uzupełnienie terapii. Stanowi ona odmianę diety ketogenicznej. Tłuszcze o średniej długości łańcucha są transportowane bezpośrednio do wątroby, gdzie są metabolizowane do ciał ketonowych, które służą mózgowi jako alternatywne źródło energii i prawdopodobnie mają korzystny wpływ na neuroprzekaźniki oraz kanały jonowe. W randomizowanym badaniu kontrolowanym (Law i in. 2015) wykazano zmniejszenie częstotliwości napadów podczas stosowania diety MCT. Jako wytyczną przyjmuje się, że udział tłuszczów nie powinien przekraczać 70 procent całkowitej wartości energetycznej. W sprzedaży dostępne są karmy wzbogacone w MCT; alternatywnie można stosować suplementację olejem MCT, jednak tylko pod nadzorem specjalisty.

Kwasy tłuszczowe omega-3 a oś jelitowo-mózgowa

Również kwasy tłuszczowe omega-3, zwłaszcza DHA i EPA, są rozważane jako uzupełniające podejście żywieniowe w przypadku padaczki. Stanowią one ważne składniki błon komórkowych i pełnią funkcje w układzie nerwowym. Dotychczasowe wyniki badań dotyczących kontroli napadów u psów są jednak niejednoznaczne: choć niektóre zwierzęta odniosły korzyści z dodatkowego suplementowania, nie można na tej podstawie wywnioskować ogólnego działania hamującego napady.

Aby w sposób ukierunkowany uzupełnić dostarczanie kwasów tłuszczowych, po konsultacji z weterynarzem można na przykład podawać Kompleks omega-3 dla wegan firmy Vetura należy stosować. Ten płynny preparat zawiera olej z alg jako bezpośrednie źródło DHA i EPA, a także inne oleje roślinne; podaje się go wraz z karmą. Dawkowanie powinno być dostosowane do pozostałej diety oraz ewentualnych chorób współistniejących u psa.

Ten Kompleks omega-3 dla psów na diecie wegańskiej został opracowany, aby zapewnić Twojemu psu niezbędne kwasy tłuszczowe.

O produkcie →

W magazynie: w **3-4** dni robocze u ciebie

Możesz bez ryzyka wypróbować nasz produkt dzięki 60-dniowej gwarancji zwrotu pieniędzy. Jeśli złożysz zamówienie przed godziną 15:00, zazwyczaj zostanie ono dostarczone już następnego dnia i będziesz mógł od razu skorzystać z produktu.

Coraz częściej bada się również tzw. oś jelitowo-mózgową. Mikrobiom jelitowy jest powiązany z mózgiem poprzez produkty przemiany materii, reakcje immunologiczne i neuroaktywne szlaki sygnałowe. Najnowsze badania wskazują, że skład mikrobiomu jelitowego u psów z padaczką idiopatyczną może różnić się od składu u psów zdrowych. Pierwsze badania z wykorzystaniem wybranych szczepów bakterii probiotycznych dostarczają ponadto pozytywnych wskazówek dotyczących możliwych zmian w częstotliwości napadów. Wyniki te mają jednak charakter wstępny i nie można ich ogólnie odnosić do każdego probiotyku.

Ten Mieszanka probiotyków firmy Vetura łączy w sobie składniki probiotyczne i prebiotyczne, które wspomagają utrzymanie zrównoważonej flory jelitowej. Może stanowić uzupełnienie diety psa cierpiącego na tę dolegliwość, nie należy go jednak traktować jako bezpośredniego środka do leczenia napadów padaczkowych. Produkty zawierające kwasy omega-3 i probiotyki nie zastępują ani diagnostyki weterynaryjnej, ani przepisanych leków przeciwpadaczkowych.

Więcej informacji na ten temat znajdziesz również w naszych artykułach dotyczących flora jelitowa oraz do zapotrzebowanie psów na kwasy omega-3 – jako uzupełnienie, nigdy jako zamiennik leków.

Nasz Kompleks Probiotyczny dla Psa został opracowany, aby w naturalny sposób wspomagać florę jelitową Twojego psa.

O produkcie →

W magazynie: w **3-4** dni robocze u ciebie

Stosowanie: Za pomocą dołączonej miarki mieszankę probiotyków można bardzo łatwo dodać do karmy Twojego psa.

Możesz bez ryzyka wypróbować nasz produkt dzięki **60-dniowa gwarancja zwrotu pieniędzy.** Jeśli złożysz zamówienie przed godziną 15:00, zazwyczaj zostanie ono dostarczone już następnego dnia i będziesz mógł od razu skorzystać z produktu.

Krytyczna ocena CBD, przeciwutleniaczy i neurostymulacji

Kannabidiol (CBD) jest często przedstawiany jako naturalna nadzieja. Wstępne badania wskazują na potencjalne pozytywne skutki, jednak ich miarodajność jest ograniczona przez efekt placebo oraz niejasną sytuację prawną. CBD nie nadaje się do samodzielnego stosowania, ponieważ decydujące znaczenie mają jakość produktu, możliwe interakcje z lekami przeciwpadaczkowymi oraz konsultacja z weterynarzem. Badania dotyczą przeciwutleniaczy, takich jak melatonina czy witamina E, jednak w przypadku psów brakuje wiarygodnych danych. Neurostymulacja jest uważana za obiecującą metodę, ale nie została jeszcze wprowadzona do rutynowej praktyki weterynaryjnej.

Jak właściwie postąpić podczas napadu padaczkowego

Napad padaczkowy wygląda groźnie, ale zazwyczaj przebiega łagodnie i ustępuje samoistnie. Najważniejsze jest, aby zachować spokój i chronić psa przed urazami. Twoim głównym zadaniem jest zapewnienie mu bezpiecznego miejsca oraz jak najdokładniejsze udokumentowanie przebiegu napadu, aby weterynarz mógł później ocenić przebieg leczenia.

Te kroki sprawdziły się:

1. Zachowaj spokój i nie daj się ogarnąć panice – Twój pies wyczuwa Twoje napięcie.
2. Zminimalizuj ryzyko urazów: wyściełaj ostre krawędzie, usuń przedmioty znajdujące się w pobliżu, ostrożnie odsuwaj go od schodów.
3. Nie wkładaj rąk do pyska psa – nie połknie on języka, a ty ryzykujesz tylko ugryzienie. To naprawdę bardzo niebezpieczne, ponieważ pies nie ma nad tym kontroli!
4. Zmierz czas trwania i, jeśli to możliwe, nagraj atak drgawek telefonem komórkowym.
5. Po ataku należy zapewnić spokój i podać wodę, a w fazie poatakowej spokojnie towarzyszyć pacjentowi.

Sytuację nagłą uznaje się za występującą, gdy napad trwa dłużej niż pięć minut (**Stan padaczkowy**) lub gdy wystąpi kilka napadów w krótkich odstępach czasu, a pies nie odzyskuje przytomności (napady klastrowe lub seryjne). W takim przypadku należy natychmiast udać się do kliniki. Pacjentom z grupy ryzyka weterynarz często przepisuje leki ratunkowe, zazwyczaj diazepam do podania doodbytniczego lub donosowego.

Prowadzenie dziennika napadów i śledzenie czynników wywołujących

Dziennik napadów jest jednym z najcenniejszych narzędzi w długoterminowej opiece. Zapisujcie datę, godzinę, czas trwania, rodzaj i nasilenie każdego napadu, a także szczególne okoliczności i zmiany w zachowaniu, które mu poprzedzały. W ten sposób będziecie mogli dostrzec pewne wzorce, zidentyfikować czynniki wywołujące napady i wspólnie z weterynarzem odpowiednio dostosować leczenie.

Zwróć szczególną uwagę na te potencjalne czynniki wywołujące:

- Stres i silne wzburzenie
- Brak snu lub nieregularny rytm dobowy
- Nagła zmiana diety
- Upał i przemęczenie

Życie codzienne, jakość życia i rokowania

Wiele psów z dobrze kontrolowaną padaczką idiopatyczną prowadzi w dużej mierze normalne życie i ma niemal normalną długość życia. Decydujące znaczenie ma to, jak skutecznie udaje się opanować napady oraz jak rzetelnie podaje się leki – w przypadku padaczki u psów często przez całe życie. Regularne podawanie tabletek dwa razy dziennie kształtuje codzienność. Należy odpowiednio zorganizować pracę, urlop i opiekę nad psem. Do tego dochodzi obciążenie emocjonalne, ponieważ obawa przed kolejnym napadem jest wyczerpująca. Porozmawiaj otwarcie ze swoim weterynarzem i poszukaj wsparcia, na przykład w grupach wsparcia dla właścicieli dotkniętych tą chorobą.

Rutyny uspokajające, wystarczająca ilość snu i spokojne otoczenie pomagają Twojemu psu w codziennym życiu. Pomysły na ten temat znajdziesz w naszym artykule, w którym opisujemy, jak jak zmniejszyć poziom stresu u swojego psa możesz. Przy realistycznych oczekiwaniach i dobrym planie leczenia pies może prowadzić pełne życia pomimo padaczki.

Najczęściej zadawane pytania dotyczące padaczki u psów

Czy pies może umrzeć podczas napadu? +

Czy ubezpieczenie zdrowotne dla zwierząt pokrywa te koszty? +

Czy można prowadzić hodowlę z psem asystującym osobom z padaczką? +

Ile wynoszą miesięczne koszty terapii? +

Źródła i badania naukowe +

©2026 Vetura GmbH

Teksty na grafikach zostały przetłumaczone z języka niemieckiego z wykorzystaniem narzędzi AI, a następnie zredagowane i sprawdzone przez native speakera języka polskiego. Treść merytoryczna pozostała niezmieniona.

Informacje zawarte na tej stronie mają charakter ogólnych wskazówek i zostały starannie opracowane na podstawie dostępnych źródeł. Autorzy oraz operatorzy strony nie ponoszą odpowiedzialności za szkody materialne ani niematerialne powstałe w wyniku korzystania z przedstawionych informacji lub zaniechania korzystania z nich, jak również w wyniku wykorzystania informacji błędnych lub niekompletnych. Przedstawione tutaj produkty nie są lekami, lecz suplementami diety dla zwierząt lub produktami pielęgnacyjnymi. W związku z tym nie są przeznaczone do diagnozowania, leczenia, łagodzenia ani zapobiegania chorobom. Nie zastępują również porady lekarza weterynarii ani leków przepisanych przez lekarza weterynarii. W razie wątpliwości przed zastosowaniem produktu należy zawsze skonsultować się z lekarzem weterynarii.